

અનુક્રમણિકા

1. ફરિશ્તાઓ.....	4
2. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ.....	6
3. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ.....	9
4. અહલે કિસાઅ.....	11
5. હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ.....	14
6. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ.....	18
7. હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ.....	23
8. હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ.....	26
9. હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ.....	27

સબક 1 : ફરિશ્તાઓ

ફરિશ્તાઓ અલ્લાહની આપણા જેવી જ મજલૂક છે. જે કંઈ અલ્લાહ હુકમ કરે છે તે બધું જ ફરિશ્તાઓ બજાવી લાવે છે. તેઓ કદીય શરાત કરતા નથી અને કદીય શયતાનના બહેકાવવામાં આવતા નથી.

આપણે ફરિશ્તાઓને જોઈ શકતા નથી એટલે આપણે જાણી શકતા નથી કે ફરિશ્તાઓ કેવા દેખાય છે. આપણે એટલું જ જાણીએ છીએ કે તેમના પંખ હોય છે.

ફરિશ્તાઓ જુદાં જુદાં કાર્યો કરે છે :

- કેટલાક ફરિશ્તાઓ અલ્લાહની ઈબાદત સિવાય કંઈ જ કરતા નથી.
- કેટલાક ફરિશ્તાઓ નબીઓ પાસે અલ્લાહની વહી લઈને આવે છે. દા.ત., જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ.
- કેટલાક ફરિશ્તાઓ આપણું ધ્યાન રાખે છે અને આપણી જરૂરિયાત પૂરી પાડે છે, જેવી રીતે હવા, પાણી, ભોજન. દા.ત., મીકાઈલ અલૈહિસ્સલામ.

આપણા બધાના બન્ને ખભા ઉપર હંમેશાં એક એક ફરિશ્તો રહે છે.

જમણા ખભાવાળા ફરિશ્તાને 'રકીબ' કહેવાય છે અને તે આપણી નેકીઓ લખે છે અને ડાબા ખભાવાળા ફરિશ્તાને 'અતીદ' કહેવાય છે અને તે આપણી બદીઓ લખે છે.

સબક 2 : હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ

ઘણા સમય પહેલાં લોકોનું એક ટોળું બુતપરસ્તી કરતું હતું.

અલ્લાહે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને તેમની હિદાયત કરવા માટે મોકલ્યા.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ બુધ્ધિશાળી અને સબર કરવાવાળા માણસ હતા. તેમણે લોકોને અલ્લાહ વિષે વાતો શીખવવાની કોશિશ કરી અને તેમને કહ્યું કે, માટી અથવા લાકડાંના બનાવેલા બુતોની પૂજા ન કરો, એ તો તમે તમારા હાથે જ બનાવેલા છે. લોકોએ તેમની વાત ન સાંભળી અને જ્યારે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ તેમને અલ્લાહના અઝાબથી ડરાવ્યા તો લોકોએ તેમની મશ્કરી કરી.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ તેમ છતાંય હિદાયતને છોડી નહીં અને ૮૫૦ વર્ષ સુધી અલ્લાહના પયગામને પહોંચાડતા રહ્યા, પરંતુ જેમ જેમ સમય વીતતો ગયો તેમ તેમ લોકો વધુને વધુ ખરાબ થતા ગયા. જ્યારે પણ આપ હિદાયત કરતા તો લોકો આપના પર પથ્થરો વરસાવતા હતા.

છેવટે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ અલ્લાહને ફરિયાદ કરી અને દુઆ કરી કે, “યા અલ્લાહ ! તું લોકો સામે મારી મદદ કર.” અલ્લાહે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામની દુઆ કબૂલ કરી અને હુકમ કર્યો કે, “તમે એક મોટી કશ્તી બનાવો,” અને ફરમાવ્યું કે, “થોડા જ સમયમાં પાણીનું એક પૂર આવવાનું છે કે જેની અંદર ખરાબ લોકો રૂબી જશે.”

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ ઝાડ વાવ્યાં અને તેમને મોટા થવાની રાહ જોઈ. પછી તેમને કાપીને કશ્તી બનાવવા લાગ્યા.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને કશ્તી બનાવતાં બનાવતાં ૮૦ વર્ષ લાગ્યાં. એ સમય દરમિયાન લોકો તેમને મેણાં મારતા હતા કે, “તમે નબીનું કાર્ય છોડીને સુથારનું કાર્ય સંભાળી લીધું છે.”

જ્યારે કશ્તી તૈયાર થઈ ગઈ તો અલ્લાહે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને હુકમ કર્યો કે, “તમારા માનનારાઓને કહો કે કશ્તીની અંદર ચાલ્યા જાય અને પોતાની સાથે દરેક પ્રકારના પ્રાણીઓમાંથી એક એક પ્રાણી લઈ જાય.”

અયાનક ભારે વરસાદ શરૂ થઈ ગયો અને જમીનની અંદરથી પાણીનાં ઝરણાં ફૂટવા લાગ્યાં. હવે આખી જમીન પાણીથી ભરાઈ ગઈ અને કશ્તી તેના ઉપર તરવા લાગી.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામનો એક દીકરો કિનાન કે જે કાફિર હતો તેણે કશ્તીમાં આવવાની ના પાડી દીધી.

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ જોયું કે કિનાન પાણીની અંદર હાથ-પગ પછાડી રહ્યો છે, એટલે છેલ્લી વાર તેને ઈમાનની દાવત આપી અને કશ્તી ઉપર સવાર થઈ જવાનું કહ્યું, પરંતુ કિનાને જવાબ આપ્યો કે, “હું કોઈ પહાડની ટોચ ઉપર ચાલ્યો જઈશ અને ત્યાં સુરક્ષિત રહીશ.”

હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામએ તેને ચેતવાણી આપી કે, “અલ્લાહના અઝાબથી આ કશ્તી સિવાય કોઈ વસ્તુ છુટકારો નહીં અપાવી શકે.” આ વાતચીત ચાલી રહી હતી કે અચાનક પાણીનું મોજું આવ્યું અને કિનાનને હમેશાં માટે લઈ ગયું.

ઘણા સમય સુધી કશ્તી તરતી રહી. તે દરમિયાન આખી જમીન પાણીની અંદર હતી અને જમીનમાં કોઈ પણ જીવિત રહી શક્યું ન હતું. છેવટે અલ્લાહનો અઝાબ ટળ્યો અને વરસાદ સોંકાઈ ગયો. પાણીનું સ્તર નીચે ઉતરવા લાગ્યું અને કશ્તી ‘જૂદી’ નામના પહાડ ઉપર ઊતરી.

અલ્લાહે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને કશ્તીની બહાર નીકળી જવાનો હુકમ કર્યો.

આ નવી જમીનમાં તેમણે પોતાનું જીવન નવેસરથી શરૂ કર્યું અને અલ્લાહની રહેમતમાં પાછા આવી ગયા.

સબક 3 : હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામની વિવાદત ફિરઓનના સમયમાં થઈ.

ફિરઓન એક રાજા હતો જે બની ઈસરાઈલથી નફરત કરતો હતો.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામની વિવાદતના થોડા સમય પહેલાં ફિરઓનને કહેવામાં આવ્યું હતું કે બની ઈસરાઈલમાં એક એવું બાળક જન્મશે જે ફિરઓનના રાજને ખતમ કરી દેશે.

ફિરઓન એક રાજા હતો. જ્યારે તેણે આ વાત સાંભળી તો હુકમ કરી દીધો કે, “બની ઈસરાઈલમાં જેટલા છોકરા હોય તેમને મારી નાખો.”

જ્યારે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામની વિવાદત થઈ તો આપની માએ આપને એક પેટીની અંદર મૂકીને ‘નાઈલ’ નદીમાં વહાવી દીધા.

પછી આપની માએ પોતાની દીકરીને કહ્યું કે, “તેની પાછળ પાછળ જાઓ કે તે પેટી ક્યાં જઈને અટકે છે.”

પેટી તરતી તરતી ફિરઓનના મહેલ સુધી પહોંચી. ત્યાં ફિરઓનના માણસોએ તેને બહાર કાઢી, અને બાળકને ફિરઓન પાસે લઈ આવ્યા.

ફિરઓન બાળકને તરત જ મારી નાખવા માગતો હતો કારણ કે તેને શંકા હતી કે બાળક બની ઈસરાઈલનું જ હશે, પરંતુ તેની ઝૌજા હઝરત બીબી આસિયા કે જેઓ મોમિના હતા, તેમણે ફિરઓનને આવું ન કરવા દીધું. તે બન્નેને કોઈ ઓલાદ ન હતી તો તેમણે બાળકને દત્તક લઈ લેવાનું વિચાર્યું.

ફિરઓને તેની ઝૌજાની વાત માની લીધી અને બાળકના સ્તનપાન માટે કેટલીક સ્ત્રીઓને બોલાવી.

પરંતુ બાળકે પોતાની મા સિવાય કોઈનું ધાવણ લીધું નહીં. આવી રીતે અલ્લાહે મા અને બાળકને ફિરઓનના મહેલમાં પણ ભેગાં કરી દીધાં.

જેમ જેમ વર્ષો વીતવા લાગ્યાં તેમ તેમ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ તંદુરસ્ત અને મજબૂત થવા લાગ્યા. પછી આપે મિસરને છોડીને મદયન તરફ હિજરત કરી.

સબક 4 : અહલે કિસાઅ

એક દિવસ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ આપની બેટી હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહાના ઘેર ગયા અને કહ્યું કે, “મારે આરામ કરવો છે. મને ઓઢવા માટે એક ચાદર લાવી આપો.” હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ ચાદર લાવી આપી.

થોડા સમય પછી બહારથી દરવાજાને ખટખટાવવામાં આવ્યો. આવનારા હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહાના બેટા હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ હતા. આપે આપનાં માને સલામ કરી અને પૂછ્યું કે, “શું મારા નાના ઘરમાં છે ?” આપનાં માએ જવાબ આપ્યો, “હા, ઘરમાં હાજર છે.” હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ આપના નાના પાસે ગયા અને પૂછ્યું કે, “શું હું કિસાઅની અંદર આવી શકું છું ?” રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ હકારમાં જવાબ આપ્યો.

થોડા સમય પછી ફરીથી બહારથી દરવાજો ખટખટાવવામાં આવ્યો. આ વખતે આવનારા હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહાના બેટા હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ હતા. આપે આપનાં માને સલામ કરી અને પૂછ્યું કે, “શું મારા નાના ઘરમાં હાજર છે ?”

આપનાં માએ જવાબ આપ્યો, “હા, ઘરમાં હાજર છે.” હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ આપના નાના પાસે ગયા અને પૂછ્યું કે, “શું હું કિસાઅની અંદર આવી શકું છું ?” રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ જવાબ આપ્યો, “હા, આવી શકો છો.” એટલે હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ કિસાઅની અંદર આપના નાના અને ભાઈ સાથે જોડાઈ ગયા.

થોડી વાર પછી ફરીથી દરવાજાને ખટખટાવવામાં આવ્યો. આ વખતે આપના શોહર મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ હતા. આપે આપની ઝૌજને સલામ કરી અને પૂછ્યું કે, “શું મારા પિત્રાઈ ભાઈ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ઘરમાં હાજર છે ?” આપની ઝૌજએ જવાબ આપ્યો, “હા, ઘરમાં હાજર છે.” મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામએ પોતાના પિત્રાઈ ભાઈની પાસે આવીને પૂછ્યું, “શું હું આપની પાસે કિસાઅની નીચે આવી શકું છું ?” રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ જવાબ આપ્યો, “હા, આવી શકો છો.” એટલે મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ કિસાઅની અંદર પોતાના બે બેટા અને પિત્રાઈ ભાઈ સાથે જોડાઈ ગયા.

થોડા સમય પછી હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહા પોતાના વાલિદ પાસે આવ્યાં અને પૂછ્યું કે, “શું હું કિસાઅની અંદર આવી શકું છું ?” રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ જવાબ આપ્યો, “હા, આવી શકો છો.” એટલે આપ કિસાઅની અંદર આપના વાલિદ, આપના શોહર અને આપના બે બેટાઓ સાથે જોડાઈ ગયાં.

જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામએ અલ્લાહને સવાલ કર્યો કે, “કિસાઅની નીચે કોણ છે ?”

તો અલ્લાહે જવાબ આપ્યો કે, “કિસાઅની નીચે ;

- હઝરત ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા,
- આપના વાલિદ હઝરત મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ,
- આપના શોહર હઝરત અલી અલૈહિસ્સલામ અને
- આપના બે બેટા હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ અને હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ છે.”

‘અહલે કિસાઅ’ એટલે કે, અહલેબૈત અલૈહિમુસ્સલામ (પંજેતન પાક).

પંજેતન પાકનાં નામ નીચે મુજબ છે :

1. હઝરત મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ.
2. હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહા.
3. હઝરત ઈમામ અલી અલૈહિસ્સલામ.
4. હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ.
5. હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ.

સલવાતુલ્લાહે અલયહિમ અજમઈન (તે બધા ઉપર અલ્લાહની સલવાત)

સબક 5 : હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ

તે દિવસે ઘણી ગરમી હતી. એક માણસ આપણા પાંચમા ઈમામના ખેતર પાસેથી પસાર થઈ રહ્યો હતો.

તેણે જોયું કે હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ પોતાના ખેતરમાં ઘણી જ મહેનત કરી રહ્યા છે. આપના ચહેરા મુબારક ઉપર ગરમીના કારણે થાકનાં લક્ષણો દેખાતાં હતાં.

તેણે ઈમામ અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “આપ થોડી વાર માટે બેસી જાઓ અને આરામ કરો અને આટલી બધી મહેનત ન કરો.”

હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “હું એટલા માટે મહેનત કરી રહ્યો છું કે મારા કુટુંબનું ભરણપોષણ કરી શકું અને કોઈની સામે હાથ ફેલાવવો ન પડે.”

આપણે મહેનત કરીએ અને આપણું કામ જાતે કરીએ એ અલ્લાહને ઘણું પસંદ છે.

બોધપાઠ :

કોઈ પણ કાર્ય કરતા સમયે પૂરી મહેનત કરો, કોશિશ કરીને નિષ્ફળતા મળે ત્યારે જ બીજાની મદદ માગો.

હઝરત ઈમામ જાફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ, આપના વાલિદ હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામથી રિવાયત કરે છે :

એક દિવસ હું જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રઝીઅલ્લાહ અન્હો પાસે આવ્યો અને સલામ કરી. તેમણે મારા સલામનો જવાબ આપ્યો અને તેઓ નાબીના (આંધળા) થઈ ગયા હતા એટલે પૂછ્યું કે, “તમો કોણ છો ?” મેં મારો પરિચય આપ્યો. “હું મોહંમદ ઈબ્ને અલી ઈબ્ને હુસૈન છું.”

જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રઝીઅલ્લાહ અન્હોએ કહ્યું, “અય સૌથી અફઝલ ઈન્સાનના બેટા ! જરા નજદીક આવો.” હું નજીક ગયો. તેઓ મને ભેટી પડ્યા અને મારી દસ્તબોસી કરી અને મારી કદમબોસી કરવા જઈ રહ્યા હતા કે હું દૂર હટી ગયો, અને તેમને આવું કરવાની ના પાડી. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે, “અલ્લાહના રસૂલ હઝરત મોહંમદ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ મને હુકમ કર્યો હતો કે આપને સલામ પહોંચાડું.”

મેં જવાબ આપ્યો કે, “રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પર દુરૂદ અને સલામ થાય.”

આપે વધુમાં પૂછ્યું કે, “જાબિર ! મને બતાવો કે આની પાછળ કિસ્સો શું છે ?”

જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રઝીઅલ્લાહ અન્હો કહેવા લાગ્યા કે, “એક દિવસે હું રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પાસે હતો. આપે ફરમાવ્યું કે, “અય જાબિર ! તમે એટલું લાંબુ જીવશો કે તમે મારી આલમાંથી એક ઈન્સાનને મળશો. તેમનું નામ ‘મોહંમદ ઈબ્ને અલી ઈબ્ને હુસૈન’ હશે. તેમને અલ્લાહે નૂર અને હિકમત આપ્યાં હશે. તમે તેમને મળો તો મારા સલામ કહેજો.””

જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રઝીઅલ્લાહ અન્હો રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના સહાબીઓમાંના હતા. જંગે ખંદક અને બીજા બધા જંગોમાં લડ્યા હતા.

તેઓ હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામના રોઝાના પહેલા ઝવ્વાર હતા.

તેઓ પોતાના જીવનમાં છેલ્લે છેલ્લે નાબીના થઈ ગયા હતા અને ૮૦ વર્ષની ઉંમરે વફાત પામ્યા હતા.

કહેવાય છે કે તેઓ મસ્જિદે નબવીમાં બેસીને આવો ઝિક્ર કરતા હતા, “યા બાકિર ! (અય ઈસ્મનાં પડ ખોલનારા !)”

મદીનાના લોકો સમજતા હતા કે તેઓ માનસિક સંતુલન ગુમાવી ચૂક્યા છે. જાબિર જવાબ આપતા હતા કે, અલ્લાહની કસમ ! હું નાદાનીબરી વાતો નથી કરતો. રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “તમે એટલું જીવશો કે મારી આલમાંથી એક ઈન્સાનને મળશો કે જેમનું નામ અને ચહેરો મુબારક મારા જેવો હશે. તે ઈલ્મનાં પડ ખોલીને દેખાડશે, તો તમે જ્યારે પણ એમને મળો તો તેમને મારા સલામ કહેજો.” જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ રઝીઅલ્લાહ અન્હોએ લોકોને કહ્યું કે, “આજ કારણે હું હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામને પોકારું છું અને તેમનો ઈન્તેઝાર કરું છું.”

બોધપાઠ :

જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રઝીઅલ્લાહ અન્હો પાસેથી આપણે શીખી શકીએ છીએ કે જો આપણને કોઈ વસ્તુ સંભાળવા માટે અને બીજાને સોંપી દેવા માટે આપેલી હોય તો જ્યાં સુધી આપણે તે વસ્તુને તેના માલિકને ન સોંપી દઈએ ત્યાં સુધી તેને સંભાળવી જોઈએ, નહીંતર આપણે અલ્લાહને જવાબ આપવો પડશે.

સબક 6 : હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ

હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામના જમાનામાં એક નવયુવાન રહેતો હતો. તેનું નામ ‘ઝકરિયા’ હતું. તે પહેલાં ઈસાઈ હતો અને પછી મુસલમાન થઈ ગયો હતો.

એક વખતે હજ કરવા જતાં તે મદીનામાં રોકાયો અને હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામને મળવા આવ્યો.

ઝકરિયાએ હઝરત ઈમામ અલૈહિસ્સલામને પૂછ્યું કે, “મારા કુટુંબીજનો હાલ પણ ઈસાઈ ધર્મ પર છે. તેમની સાથે મારું વર્તન કેવું હોવું જોઈએ ?”

હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ ફરમાવ્યું કે, “ઈસ્લામની અંદર માબાપનો ઘણો જ ઊંચો મર્તબો છે.” આપે ઝકરિયાને સલાહ આપી કે, “હવે તમારી મા સાથે પહેલાં કરતાં વધારે રહેમદિલીથી વર્તજો.”

જ્યારે ઝકરિયા ઘેર પાછો આવ્યો તો તેણે તેની મા સાથે પહેલાં કરતાં વધારે અદબની સાથે વર્તન કરવાનું શરૂ કરી દીધું.

તે પોતાની માને પોતાના હાથે ખવડાવતો પીવડાવતો થઈ ગયો. સાથે સાથે તેની માનાં કપડાં પણ ધોઈ આપતો અને ઘર પણ સાફ રાખતો હતો અને દરેક સમયે તેની માને વહાલ કરતો અને દસ્તબોસી કરતો હતો.

તેની મા આશ્ચર્યમાં પડી ગઈ, પરંતુ ખૂબ જ ખુશ થઈ. તેણે ઝકરિયાને પૂછ્યું કે, “તું મારી સાથે આટલી રહેમદિલીથી શા માટે વર્તી રહ્યો છે ?”

જ્યારે ઝકરિયાએ જવાબ આપ્યો કે, “આવું કરવાનું મને છૂટા ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ કહ્યું છે.” તો તેની માએ તેને ઈસ્લામ વિષે વધુ પૂછતાછ કરી.

ઝકરિયાએ તેને ઈસ્લામની બધી વાતો વિષે સમજાવ્યું. ઈસ્લામ વિષે જાણ્યા પછી તેની મા પણ મુસલમાન થઈ ગઈ.

બોધપાઠ :

બીજા લોકો સાથે હંમેશાં સારા અખલાકથી વર્તો અને તમારા માબાપ સાથે સદ્વર્તન કરવાનું ભૂલો નહીં.

કિસ્સો : હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ અને એક સાઈલ

હજના સમયમાં હાજીઓ મિનાના મેદાનમાં ભેગા થયા. આપણા છટ્ટા ઈમામ અલૈહિસ્સલામ આપના સહાબીઓ સાથે એક જગ્યાએ બેસીને દ્રાક્ષ ખાઈ રહ્યા હતા.

એક સાઈલ આવ્યો અને પૈસા માગવા લાગ્યો. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ તેને દ્રાક્ષ આપવા માટે આગળ ધરી, પરંતુ સાઈલે ના પાડી અને પૈસાનો આગ્રહ કરવા લાગ્યો. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ તેને કહ્યું કે, “હાલ મારી પાસે પૈસા નથી.” સાઈલ નિરાશ થઈને પાછો ચાલ્યો ગયો.

થોડા ડગલાં ભરીને સાઈલે પોતાનો વિચાર બદલી નાખ્યો. તે પાછો આવ્યો અને હવે દ્રાક્ષ માગવા લાગ્યો, પરંતુ હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ તેને દ્રાક્ષ આપવાની પાણ ના પાડી દીધી.

થોડાં સમય પછી એક બીજો સાઈલ આવ્યો. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ તેને દ્રાક્ષ આપી. તેણે લઈ લીધી અને કહેવા લાગ્યો, “કાએનાતના માલિક અલ્લાહનો શુક્ર છે કે જેણે મને રોજી આપી.” હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ આટલું સાંભળ્યું તો તેને બે ખોબા ભરીને વધારે દ્રાક્ષ આપી.

સાઈલે ફરીથી અલ્લાહનો શુક્ર અદા કર્યો.

હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ તેને ઊભા રહેવાનું કહ્યું. પછી આપના સહાબી તરફ વળીને જોઈને કહેવા લાગ્યા કે, “તમારી પાસે કેટલા પૈસા છે ?” આપના સહાબીએ પોતાના ખિસ્સામાંથી વીસ દિરહમ કાઢીને આપ્યા. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ સહાબીને કહ્યું કે, “બધા પૈસા સાઈલને આપી દો.”

હવે સાઈલે પોતાની વાણી બદલી અને અલ્લાહના બદલે હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામનો શુક્રિયા અદા કરવા લાગ્યો. આપે તેને વધારે કંઈ ન આપ્યું અને તે ચાલ્યો ગયો.

આપના બીજા સહાબીઓ કે જે હાજર હતા, તેમણે કહ્યું કે, “અમને તો એવું લાગતું હતું કે, જો સાઈલ અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરતો રહેત તો આપ તેને વધુને વધુ આપતા રહેત, પરંતુ જ્યારે તેણે પોતાના શબ્દોને બદલી નાખ્યા અને આપનો શુક્રિયા અદા કર્યો ત્યારે આપે તેની મદદ કરવાની બંધ કરી દીધી.”

બોધપાઠ :

જ્યારે પણ તમને કોઈ વસ્તુ મળે તો જાણી લો કે તે વસ્તુ કોઈ વ્યક્તિએ ભલે તમને આપેલી હોય, પરંતુ તમને એટલા માટે મળેલી છે કે અલ્લાહની ઈચ્છા હતી કે તમને મળે.

માટે તમારે તે વ્યક્તિનો શુક્રિયા ‘જઝાકલ્લાહ’ કહીને અદા કરવાનો અને સાથે સાથે અલ્લાહનો ‘શુક્રલિલ્લાહ’ કહીને અદા કરવો.

સબક 7 : હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ

હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ એક ગરીબ માણસ પાસેથી પસાર થયા. ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ તેને સલામ કરી અને થોડા સમય માટે તેની સાથે વાતચીત કરી અને તેની ખેરિયત પૂછી.

જતાં પહેલાં ઈમામ અલૈહિસ્સલામએ તેને પૂછ્યું કે, “હું તમારી મદદ માટે શું કરી શકું છું?”

આપના સહાબીઓ આ બધું જોઈ રહ્યા હતા. ઈમામ અલૈહિસ્સલામ એક સામાન્ય માણસ સાથે આવી રીતે વર્તે તે વાત તેમને પસંદ પડી નહીં. તેમણે કહ્યું કે, “આપ આવી રીતે કોઈ પણ અજાણ્યા માણસ સાથે વાતચીત કરો એ સારું નથી લાગતું.”

હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “અલ્લાહે તો બધા માણસોનું ઈન્સાફની સાથે સર્જન કર્યું છે. માલદાર હોવું તે ગરીબ હોવા કરતાં સારા હોવાની દલીલ નથી અને બીજું કે, જો આજે કોઈ માણસ ગરીબ છે તો તેનો અર્થ એ નથી કે તે આખું જીવન ગરીબાઈમાં વિતાવશે.”

માટે જે કોઈ તમારાથી આજે મદદ ચાહે છે શક્ય છે કે કાલે તે તમારી મદદ કરનારો બની જાય.

બોધપાઠ :

ઈસ્લામ બધાની સાથે ઈન્સાફ કરે છે અને નેઅમતો આપનાર અલ્લાહ છે. માટે જો તમે માલદાર હો કે પછી તમારા કપડાં સારા હોય એનો અર્થ એ નથી કે, તમે બીજા કરતાં ચડિયાતા છો. આપણે અલ્લાહનો હુકમ કેટલી હદે માનીએ છીએ તે વાત આપણને બીજા કરતાં વધારે સારા બનાવે છે.

કિસ્સો : હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ અને અબૂ હનીફા

એક દિવસ હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ અબૂ હનીફાને મળ્યા. આપ ત્યારે ફક્ત પાંચ વર્ષના હતા. અબૂ હનીફાએ આપને પૂછ્યું કે, “આપણાં કાર્યો માટે જવાબદાર કોણ છે ? આપણે આપણા જીવનમાં જે કંઈ કરીએ છીએ તે આપણે પોતે કરીએ છીએ કે અલ્લાહ કરાવે છે ?”

હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “ત્રણ સંભાવનાઓ છે :

1. કાં તો અલ્લાહ આપણને બધાં કાર્યો કરાવતો હોય,
2. કાં તો અલ્લાહ આપણને થોડાં કાર્યો કરાવતો હોય અને થોડાં કાર્યો આપણે પોતે કરતા હોઈએ,
3. કાં તો બધાં કાર્યો આપણે પોતે કરતા હોઈએ.

જો પહેલી સંભાવના સાચી હોય તો ક્યામતના દિવસે અલ્લાહનો હિસાબ થવો જોઈએ, આપણો નહીં.

જો બીજી સંભાવના સાચી હોય તો ક્યામતના દિવસે અલ્લાહનો અને આપણા બન્નેનો હિસાબ થવો જોઈએ અને જન્નતમાં કે દોઝખમાં બન્નેને જવું પડે.

તો હવે છેલ્લી સંભાવના રહી ગઈ અને તે સાચી છે કારણ કે ક્યામતના દિવસે આપણો જ હિસાબ થવાનો છે અને આપણે જ જન્નતમાં કે દોઝખમાં જવાના છીએ એટલે સાબિત થાય છે કે આપણાં કાર્યો માટે જવાબદાર આપણે પોતે જ છીએ.”

બોધપાઠ :

અલ્લાહ તઆલા સર્વશક્તિમાન હોવા છતાં આપણને આપણી મરજીથી કાર્યો કરવા દે છે કે જેથી ક્યામતના દિવસે આપણો હિસાબ લઈને આપણને જન્નતમાં કે દોઝખમાં મોકલી દે.

સબક 8 : હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ

મામૂનના દરબારીઓ ઘણા નાખુશ હતા કે, તેણે હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામને પોતાના જનશીન કેમ બનાવી દીધા.

ઈમામ અલૈહિસ્સલામને એવું દેખાડવા માટે કે તે લોકો આપની અદબ નથી કરતા, બધાએ નક્કી કર્યું કે, ઈમામ અલૈહિસ્સલામ જ્યારે દરબારમાં આવશે ત્યારે તેઓ આપના માટે દરવાજા નહીં ખોલે અથવા તો પડદા નહીં ઊંચકે.

એ દિવસે હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ દરબારમાં આવ્યા તો અલ્લાહના હુકમથી દરવાજા આપમેળે ખૂલી ગયા અને પડદા આપમેળે ઊંચા થઈ ગયા.

દરબારીઓ ડરી ગયા અને ઘણા શરમિંદા થયા અને ઈમામ અલૈહિસ્સલામ માટે દરવાજા ખોલવાનું અને પડદા ઊંચકવાનું પાછું શરૂ કરી દીધું.

બોધપાઠ :

જ્યારે અલ્લાહ આપણી દેખરેખ રાખતો હોય તો કોઈ આપણું કંઈ જ બગાડી શકે નહીં કારણ કે અલ્લાહ તઆલા દરેક વસ્તુ પર સંપૂર્ણ કાબૂ ધરાવનાર છે.

સબક 9 : હઝરત ઇમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ

બારમા ઇમામ વિષેનો એક કિસ્સો છે

અબૂ ઇબ્ને ઇસા મોહંમદી જૌહરી અને તેમના સાથીદારો સાથે મક્કા જવા માટે નીકળ્યા. એમને ખાતરી હતી કે હઝરત મહદી (અ.)નો જન્મ થઈ ચૂક્યો છે અને આપ (અ.) દુનિયામાં મોજૂદ છે.

જ્યારે તેઓ ફૈદ નામની જગ્યાએથી આગળ વધ્યા તો અબૂ ઇબ્ને ઇસા બીમાર પડી ગયા. એમને માછલી અને ખજૂર ખાવાની ખૂબ ઇચ્છા થઈ પરંતુ તેઓ છેક મદીના પહોંચ્યા ત્યાં સુધી તેમની ઇચ્છા પૂરી ન થઈ.

મક્કા પહોંચ્યા પછી તેમને ખબર મળી કે હઝરત મહદી (અ.) ‘સાબેરના’ નામની જગ્યાએ છે. આ જગ્યા એક જંગલ આવેલી હતી. તેઓ બધા એ મકાનની પાસે ગયા અને ત્યાં જઈને વાટ જોવા લાગ્યા કે કોઈ તેમને બોલાવે. વાટ જોતાં જોતાં મગરિબ અને ઇશાનો વખત થઈ ગયો.

નમાઝ પઢ્યા પછી તેમણે દુઆ માગી કે અલ્લાહ તઆલા તેમને તેમના આકા (હઝરત મહદી (અ.))ના દીદાર નસીબ ફરમાવે. હજુ તો દુઆ પૂરી પણ થઈ ન હતી એટલામાં તો તેમણે હઝરતના એક ખાદિમને મકાનમાંથી બહાર આવતો જોયો. ખાદિમે ઈસા ઈબ્ને મોહંમદી જૌહરીના નામનું સંબોધન કર્યું અને તેમને મકાનની અંદર આવવાનું કહ્યું.

ઘરના આંગણમાં જ એક ખાદિમ ઊભેલો હતો. તેણે દસ્તરખ્વાન પાથર્યું અને તેના ઉપર તેમને બેસવાનું કહ્યું અને ઈસાને જણાવ્યું કે તેના મૌલાએ ફરમાવ્યું છે કે તેઓ જ્યારે તેઓ ફેદથી રવાના થયા ત્યારે તેમના મનમાં જે ચીજો ખાવાની ઈચ્છા થઈ હતી તે ચીજો ત્યાં હાજર છે.

તેમણે એવી ઈચ્છા વ્યક્ત કરી કે આકાનો દીદાર કર્યા વગર જમી શકાય નહીં તો અંદરથી એવો અવાજ આવ્યો કે પહેલાં તો તેઓ બધા જમી લે અને ત્યાર પછી તેમને મુલાકાત આપવામાં આવશે.

તેઓ જમવા બેઠા તો જોયું કે વાસણમાં માછલી, ખજૂર અને દહીં એમ ત્રણ વાનગીઓ હતી. બીમાર માટે દહીં નુકસાનકારક હતી. તેથી તેમણે તે ખાવી જોઈએ કે નહીં તેવો વિચાર આવ્યો.

આવો વિચાર મનમાં ચાલતો હતો તેવામાં ફરીથી મકાનમાંથી અવાજ આવ્યો કે કોઈ પણ જાતની ચિંતા કર્યા વગર તેમણે તે વાનગીઓ જમી લેવી.

આ સાંભળીને ઈસા અને તેમના સાથીદારો રડી પડ્યા અને શંકા કરવા બદલ પસ્તાવો કરવાં લાગ્યા. પછી તેમણે ખાવાનું શરૂ કર્યું. તેઓ જેટલું ખાતા હતા એટલું આપમેળે ફરી આવી જતું હતું. ખાણું ખૂબ જ મજેદાર અને ખુશબૂદાર હતું. તેઓ એટલું બધું ખાઈ ગયા કે તેમને શરમ લાગવા માંડી. પરંતુ આકા તેમના મનની વાત સમજી ગયા હોય તેમ અવાજ આવ્યો કે તેમણે શરમાવું જોઈએ નહીં અને જેટલી ઈચ્છા હોય એટલું ખાવું જોઈએ.

આ સાંભળીને તેમણે પેટ ભરીને ખાધું હતું તેમ છતાં તેમનું મન તો હજુ ધરાયું નહોતું. છેવટે તેમણે જમવાનું બંધ કરી દીધું તો અંદરથી અવાજ આવ્યો કે તેઓ બધા અંદર આવે. તેમણે જમ્યા પછી હજુ હાથ ધોયા નહોતા તેથી વિચાર્યું કે તેઓ બધા હાથ ધોયા પછી જ અંદર જશે. પરંતુ અંદરથી ફરીથી અવાજ આવ્યો કે તેમણે હાથ ધોવાની જરૂર નથી કેમકે તેમના હાથ બગડ્યા જ નથી. તેમણે પોતાના હાથ સૂંધી જોયા તો તેમાંથી તેમને અંબર અને કસ્તૂરીની ખુશબૂ આવી.

જ્યારે ઈસા અને તેમના સાથીઓ મકાનમાં ગયા તો ત્યાં મૌલાનું નૂર એટલું બધું હતું કે તેનાથી તેમની આંખો અંજઈ ગઈ.

બોધપાઠ :

આપણા બારમા ઈમામ અત્યારે હાલ ગાયબ છે. આપણે તેમને જોઈ શકતા નથી પરંતુ તેઓ આપણને જોઈ શકે છે. જ્યારે આપણે તેમને મદદ માટે પોકારીએ તો આપણી મદદ કરવા આવે છે.